

Liejska knjirica
(Dr. Puntar)

Izda: ... inženir Jos. Ružoslav



ALI LIST

Tednik za novice in pouk.

Male novice

Za vojaške potrjence s skrajšano službeno dobo.

Vojno ministrstvo je odredilo, da so vojaki, ki so bili potrjeni tekom nabora letnika 1903 in prejšnjih, pa naj so rojeni katerogakoli leta, in jim je bil dovoljen skrajšan službeni čas, oproščeni dejanskega službovanja. Na podlagi te odredbe se morajo vsi vojaki, ki se nahajajo v takih okolišinah, obrniti na pristojno naborno okrožje (distretto di leva), da se jim namesto začasne dopustnice, obrazec 4 (foglio di congedo provvisorio mod. 4) izda dopustnica za neomejeni dopest, obr. 34 (foglio di congedo illimitato mod. 34) z zaznambo dovoljene oprostitve.

Drugi največji dnevnik

v Italiji je milanski »Il Secolo«. Dosej je bil gospodar lista senator Della Torre. Minuli teden je Torre prodal list novi veleindustrijski tvrdki Goldmann & Borletti za deset milijonov lir. Dosej je bil »Secolo« največje glasilo italijanske stare demokratske stranke in v nekako zakritem boju proti fašizmu. Odslej bo ubral bolj zmerno pot, ker bo imel pač drugo nalogo, zastopati namreč velein-dustrijsko tvrdko. Ubogo ljudstvo pa bo bralo, bo prisegovalo na pisanje in se bo zanj, če bo treba, tudi tepljal. Ravnatelj lista bo poslanec Bevione, bivši notranji minister. Šest urednikov je zapustilo list in dalo mesto drugim, ki se strinjajo z novo smerjo.

Politika.

Italija deluje na to, da bi dobila Srbija in Bolgarija vsaka svojo luko; Bolgarska naj bi dobila Karagač, Jugoslavijo pa Solun. Tako bi Jugoslavijo pomirila, da ne bi preveč mislila na luke v severnem Jadranskem morju.

Debeluharji se merijo.

Zivimo v času, ko se ljudje merijo: kdo bolj teče, kdo bolj udari, kdo bolje pleše. Zdaj so se merili tudi trebušniki. Na Dunaju so se merili v neki gostilni v Kaiserstrasse. Prišli so najbolj debeli mesarji, gostilničarji, meštarji, trgovci. Šest jih je že stopilo na vago, vse je premagal neki Hans Svoboda, ki je vrgel celih 142 kg. Vse je začelo na ta račun ploskati in piti. Kar prisopila grozovit debeluhar, s težavo stopi na tehtnico, ki je pokazala 161 kg. V pasu meri ta gospod 156 centimetrov. — Trebušniki se merijo po vseh mestih. V Jugoslaviji je najbolj debel neki krčmar v Zaječarju, ki tehta 205 kg. Okrog pasu meri 175 cm. Za obliko porabi 5 m blaga. Ko pojde za velikost, bo eden prvih preloški Tonjevec.

»Il Piccolo«

tržaški dnevnik, izhaja v treh izdajah: ob 5 zjutraj, opoldne in ob 5 zvečer. Dnevna naklada znaša 65.000. Na Primorskem je list vsemogočen. Gospodar je Jud, zato je list vedno na vodi; ko je fašizem bil v povojih, je rohnel proti njemu; ko je Jud zaslutil, da bo fašizem zmagal, je jel trobiti v njegov rog. Kajpada zvestobe ne pozna. Ko bo zaslutil, da fašizmu klenka, bo Jud ubral novo struno; hvalil ga bo, da je fašizem storil svojo dolžnost, a obenem dejal, da ni več času primeren. Seveda se bo v isti senci oprijel nove struje, ki bo vladala. Bil je Jud, je Jud in ostane Jud. Amen.

Trije otroci v plamenih.

PAZIN, 16. julija.

Ena deklica zgorela, dve se borita s smrtjo.

Težko, zelo težko primen za pero, da opišem grozovito nesrečo, ki se je pripetila v Brestovici na Pazinsčini.

Ferenčič ima bilno družino. Kakor po navadi, je v pondeljek zvečer vzel svetilko in je spremil tri hčerke, enajstletno Anico, desetletno Marico in šestletno Angelo proti hlevu, nad katerim je bil senik. Po lestvi so vse širje zlezli v senik, otroci so odmolili in legli, dočim je oče stopil v hlev, kjer je postjal krvam. Nato je zaklenil hlev in se je vrnil s svetilko v stanovanje, da bi šel k počitku.

V plamenih.

Vsa družina je že pol ure mirno počivala. Bilo je okrog desete ponoči, ko se je vračal neki fant v vas. Kar naenkrat mu zadiši po dimu in kmalu nato uzre plamen, ki šviga iz Ferenčevevega hleva. Ko da bi švignil, je fant sklical Ferenčiča, ki je napol nag hitel do hleva. Iz senika pa so se slišali obupni glasovi treh deklic. Plameni so postajali vedno daljši in videti je bilo, da so goreli iz hleva in so počasi segali v senik. Oče je bil iz sebe. Skočil je do lestve in hitel do vrat v senik; pa plameni

Kralj — strojevodja.

Pred nekaj dnevi so na Bolgarskem otvorili novo železniško progo Aleksandrovac-Vidin, ki veže Podonavje z glavnim mestom Sofijo. Lokomotivo je vodil pri otvoritveni vožnji od začetka do konca sam kralj Boris. V slučaju, da bi se kralju Borisu pripetilo kaj takega, kakor se je pripetilo njegovemu očetu Ferdinandu, da bi ga namreč nekega dne odstavili s prestola, mu torej ne bo težko najti drugega posla: grelahko k železnici za strojevodjo.

Desetletnico nove maše

obhaja prihodnji teden g. Peter Butkovič, župnik v Zgoniku. Našemu ugankarju Domnu kličemo: Na mnoga ga ta!

S čim se je Mai list najbolj priljubil?

Odgovorite na to vprašanje pismeno! Odgovor, ki bo z ozirom na število prednjačil, bomo objavili in med temi bo žreb določil nagrado 50 lir (petdeset). Anonimnih in nefrankiranih pisem ne sprejememo. Čas do 31. julija t. l. Uredništvo »Malega lista«.

Dve avtomobilski nesreči.

Iz Črnega Vrha (ne pa Brtonigle, kakor piše »Edinost«) v Istri so pripeljali v tržaško bolnišnico kmeta Ivana Tomažiča, ki je imel obe nogi zlomljene. Povedal je, da se je v nedeljo zvečer na cesti v Črni Vrh s svojim vozom, v katerem je imel upreženo kravo, hotel izogniti avtomobil. Prijel je kravo za roge in jo tel zategniti v stran, v tem pa je privozil kamijon in ga podrl na tla. Kolosa so mu šla čez obe nogi in mu ju zlomili. —

V ponедeljek popoldne se je vozil iz Idrije z avtomobilom inženir Arturo Marcuzzi, zaposlen pri tolminskem stavbenem uradu. Z njim je bil njegov stric, trgovec Leopold

so ga lizali, dim ga je dušil in oče se je moral vrniti, če ni hotel živ zgoreti.

Otroci vpijejo na pomoč.

Pred senikom se je zbrala vsa družina in mnogi sosedje, ki so rešili krave iz hleva in skušali gasiti oganj, da bi lažje prišli do otrok. Mejetem pa so postajali glasovi treh deklic vedno šibkejši. Marice ni bilo več slišati, drugi dve pa sta klicali mamico in očeta na pomoč. Še ne kaj hipov in tudi Angela in Anica sta utihnili. Tedaj se oče kot znored vrže na lestvo, spleze do vrat in skoči v senik. Dotipal je vse tri deklice, ki so se tišale druga ob drugo; pod pazduhu jih je vzel in jih blisko spravil na prost.

Strašen prizor.

Junaški Ferenčič je bil ves požgan od plamenov. Padel je na tla. Deklice so bile pa v strašnem stanju. Vsetelo ena sama rana. Sosedje so bili že pripravili voz, na katerem so spravili otroke do pazinskega zdravnika in od ondod v bolnišnico. Uboga Marica je spotoma izdihnila svojo nedolžno dušo, Anica in Angela pa se borita s smrtjo.

Oče je kakor zblaznel. Oblastvo je takoj začelo s preiskavo. Misli se, da je oče s svetilko nehotje povzročil požar. Vsa okolica je pod utisom strašnega dogodka.

Marcuzzi. Poleg njiju sta se nahajala na avtomobilu še cestni mojster Zolli in neki Gianni Zallesini. Kake tri kilometre od Idrije, pri km. 37, kjer se nahaja kamnolom, iz katerega jemljejo material za popravljanje ceste, je avtomobil napravil skok, krenil proti bregu Idrijce in se prevrnil v strugo. Oba Marcuzzija je zmečkal. Bila sta na mestu mrtva. Zolli in Zallesini, ki sta sedela zadaj, je vrglo v vodo in se nista dosti poškodovala, šofer Di Lollo je postal nepoškodovan. Delavci iz kamnoloma so takoj prihiteli na pomoč. Mrtveca so prepeljali v mrtvašnico v Spod. Idrijo, ostale tri pa v Tolmin. Vzrok nesreči je bil najbrž kak debelejši kamn na cesti, ki je vrgel avtomobil v stran.

Prošnja.

Županstva in druge korporacije, ki bi v zmislu mojega pisma, priobčenega v 20. številki »Malega lista«, poslale spomenico ali protest na v pismu omenjena oblastva gledě na barake in trgovinsko pogodbo, prosim vlijudno, naj mi dopošljo prepis spomenice ali naj mi vsaj sporočilo, ali so kaj storili, na naslov v Rim (Camera dei deputati Rim — Roma). To potrebujem, da vem, na koliko spomenic smem računati, ko spet obiščem dotične gospode. — Virgilij Šček, poslanec.

Največji dnevnik

v državi je »Corriere della Sera«, ki izhaja v Milanu. Pred šestimi meseci je padlo število dnevnega natisa na 320.000, v zadnjem času pa, ko je spet začel živahen boj proti fašizmu, se je zopet povzdignil na naklado 400.000. To je edini laški list, ki se bere nele po vsej Italiji, ampak tudi po vsej Evropi in v Ameriki. »Čuk na pal'ci« pravi, da je kmalu za »Corrierom« »Nova doba«, a mi tega skoro ne verjamemo.

Stančena številka 20 stotink.

Eno leto 8 lir

Pol leto 5 lir

Četr leta 3 lire

Odg. urednik: Ivan Hervatin



MIHEC: Narodni svet je treba osnovati, Prepire vse in spore poravnati.

JAKEC: Vprašanje je, če Wilfan bo pristal na to, Gorje za ljudstvo, če predlog zavrgel bo

40.000 lir za tri ure dela.

K nekemu slikarju v Parizu je prišla bogata Amerikanka in je hotela, da bi jo naslikal. Rekla pa je, da ima samo tri ure časa. Slikar ji je velel, naj se vsede, in vsedel se je tudi on. Slika je bila v treh urah gotova in je gospe zelo ugajala. Ko je vprašala, koliko stane, je dejal slikar, da navadno računa za sliko 30 tisoč frankov. Gospa mu jih je takoj izplačala. Ker je 30 tisoč frankov približno 40 tisoč lir, je slikar zaslužil za eno uro dela nad 13 tisoč lir.

Želimo pojasnila.

Naš naročnik v Opotiji nam piše, da je bil tam gospod dr. Agnello in da se je vršil ondi sestanek. Gre baje za to, da bi dala »Jadranska banka« v odkup za vse storjene »dobrote« tri milijone posojila po nizkih obrestih. In to ne vsem zadrugam, ampak le nekaterim. Ali se spet snuje kakšna kravja kupčija ali se otvorí kakšna »betega?« Naš list bo pazil in nadziral. Za danes prosimo le pojasnila.

Kako drugod in kako pri nas.

V francoskem senatu je šlo za to, ali naj se vladni dövoli nov kredit za zasedbo nemškega Porurja ali ne. Vsi senatorji brez razlike so odobrili kredite: svodomislici, strastni kataliki, radikalci, demokrati. Kajpada je drugo vprašanje, če so taki krediti moralno upravičeni. Poudariti smo hoteli veliko logo Francozov, ko gre za boj proti drugim. Z žalostjo v srcu mislimo na naše razmere. Skupen nastop za ohranitev slovenske gimnazije je n. pr. nemogoč. Eden poslanec je rekel »Rešimo gimnazijo«, drugi je dejal: »Pustite me pri miru, imam za 14 dni dela v svoji pisarni«. Žalostno!

Volitev v Furlaniji

ne bo izvedlo ljudstvo. To je povedal poslanec Giunta v zbornici minuli petek. Rekel je glasno med govorom nekega socialista: »Volitev v Furlaniji bom jaz izvedel. Tebe pa bom v klet zapri.«

Katoliški shod

se bo vršil 26. do 28. avg. v Ljubljani. Prekašal da bo po veličastnosti vse tri shode pred vojno. Iz Primorske gre poseben vlak.

Letina v državi.

Letos pridelala naša država 10 milijonov kvintalov žita več ko lani. Ako primerjamo letošnji pridelek s poprečnim pridelkom v zadnjih 10 letih, smo letos zelo bogati, ker smo letos pridelali 7 milijonov kvintalov več kot pa znaša ta desetletni povprečni pridelek.

General de Bono

je poglavars celokupne policije v Italiji. De Bono je postal fašist že v prvih časih. Ob času revolucije je brez obotavljanja javno prestopil v Mussolinijevu armado. Mussolini ga je odlikoval s tem, da ga je postavil na čelo vseh kvestorjev v državi. Zanimiva je izjava generala de Bona glede na volitve z ozirom na število kandidatov. Rekel je: »535 bo izvoljenih, menim pa, da imamo kandidatov do 40 tisoč.« Ta beseda enega izmed glavnih fašistov zadostuje, da si ustvarimo podobo, kako se bodo vršile prihodnje volitve. Ako bi se fašisti zadovoljili z dvema tretjima, bi bilo nasilje pri volitvah nepotrebno. Toda so tu tisoči fašistov, ki hočejo za vsako ceno v parlament. Čez trupla in mlake krvi pojdejo v zbornico.

Dve kmetici pod vlakom.

Kmetici Ana Križmančič, stara 42 let, iz Črnega Kalja v Istri, in Uršula Cah, stara 36, tudi od tam, sta se okoli 10 dopoldne vozili iz Trsta po žaveljski cesti proti domu. Ko ste privozili do tamkaj, kjer gre poreška železnica čez cesto, ne da bi bil prehod zavarovan z zaporami, je Križmančičeva, ki je imela vajeti v rokah, nič hudega sluteč zavozila čez železniški tir. V tistem hipu pa je privozil tjakaj vlak. Sedaj ni mogoče reči, ali se je Križmančičeva prestrašila in ni dovolj pognala konja, ali pa konj ni mogel tako hitro potegniti: zadnji konec voza je še bil na tiru in lokomotiva je treščila vanj in ga prevrnila. Strojevodja je sicer takoj ustavil, ali vendar je lokomotiva porinila prevrnjeni voz še nekoliko metrov naprej in pod njem se nahajajoči obe kmetici. Vse kar je bilo v bližini, je priskočilo na pomoko. Izvlekli so ženski obe težko poškodovani, izpod ruševin voza in hitro telefonirali rešilni postaji, ki je takoj poslala na kraj nesreče rešilni voz in zdavnika. Zdravnik je ugotovil, da ima Križmančičeva zmečkani obe nogi in še druge težke poškodbe. Cahova pa lude rane na glavi in več reber polomljenih. Obe nesrečnici so prepeljali v mestno bolnišnico, kjer se je takoj pokazalo, da je treba Križmančičevi odrezati obe nogi. Ali preden so pripravili vse potrebno, je Križmančičeva že izdihnila. Za Cahovo pa upajo, da ji bodo mogli rešiti življenje. — Kdo je kriv te nesreče? Železniška uprava, ki na tako prometni cesti, kakor je žaveljska, ne zavaruje železniškega prehoda z zaporami. Sicer pri lokalnih železnicah to res ni predpisano, ali z ozirom na ljudsko varnost ni to samo nujno potrebno, temveč naravnost neizogibno!

Nori Plamenac!

Vsemu svetu je znano, da se je zadnji zbor državnih poslancev v Črnigori izrekel za združitev s Srbijo v Jugoslavijo. Ta sklep ni godil par osebam. Te so prebežale v Rim in tam se je proglašila »nova vlada« kraljevine Črne gore. Za predsednika so imenovali Plamenca, ki je bil zadnji ministrski predsednik v Cetinju; poleg njega je obstajala vlada še iz treh mož — ministrov. Ker pa so ustanovili dvanajst ministrstev, a so bili le trije tu, je vsak minister zavzel tri ministrstva. To ministrstvo pa ni imelo ne države, ne naroda, ne plače, ne — denarja. Pustna komedija! En čas so jim šli v Rimu na limanice, toliko časa namreč, dokler so upali, da se da iz te zadeve kaj nadrediti, t. j. punt Črnogorcev proti Jugoslaviji. Tedaj je Plamenac dobival še precej denarja, kasneje pa so uvideli, da je početje Plamenca prava otročarija in so ga pustili pri miru. Plamenac, ki je prej občudoval v hotelih in je nosil frak, si je oblekel kamizolo in je začel večerjati v ljud-

skih kuhinjah. Mož si ni dal miru in je iskal zvez, ker je vedno upal, da bo svet priznal njegovo vlado in ne belgrajske. V Rimu se je vsiljeval celo slovenskim poslancem, katerim je slikal »trpljenje« Črnogorcev. Za 60 lir si lahko dobil diplomo z imenovanjem »vitez kraljeve črnogorske krone«. Mussolinijeva vlada je končno uvidela to pustolovščino in je Plamenca dala potni list v Ameriko. Te dni pa se je v Rimu pojavil »konzulat kraljeve črnogorske vlade«, ki je začel razpošiljati okrožnice kar kor prej Plamenac. Radovedni smo, kako se konča nova pustolovščina.

Eej proti podkupovanju

časopisja in poslancev je začel rimski dnevnik »Il Paese«. Pravi, da se danes ne vrši podkupovanje več z bankovci po sto ali tisoč lir. To je starinsko. Imajo nove, moderne načine, da ne izgleda reč preumazano. Poslancev, ki hočejo, da bodo glasovali za banko, veleindustrijo, časopisne izdajatelje, o katerih žele, da bodo pisali v zmislu bank, veleindustrij, ne podkupujejo več s tisočaki, ampak s tem, da jih imenujejo za upravne svetnike banke ali veleindustrijskega podjetja. To so častna mesta, ki

pa nosijo stotisoč. List navaja celo vrsto imen poslancev, ki so postali lani upravni svetniki, ki prejemajo »tantijeme« po 50, 60, 70 tisoč lir na leto. Tako piše rimski list in je vse res. Pri nas pa so gotovi krogki kar poskočili, ko smo dejali, da je njihovo časopisje podkupljeno, kakor je tudi v resnici. Resnica pa bode v oči. Vi gadje — tako so zavpili — gadje obrekliji, kdaj sem jaz dobil denar za to, da pišem tako in ne drugače? Ne, gospodje, prav radi priznamo, da Vi niste dobili stotakov v roke, ampak Vi ste upravni svetniki onih podjetij, onih bank; še več, ona podjetja, one banke so prave lastnike vašega lista. Na eni strani Vam upravno svetništvo nese, na drugi strani pa podjetje ne bo dovolilo pisati proti njemu samemu. Eh, toliko soli imamo že v glavi, da to stvar razumemo. Ljudstvo je bilo doslej lahkovemo, naivno, zaupno. Ni moglo misliti, da je sploh mogoče kaj takega. Pa se mu oči že odpirajo. Počasi, pa vendarle spregleduje.

Garibaldijeva vdova umrla.

V Capreri je umrla vdova velikega revolucionarja Giuseppe Garibaldija, gospa Frančiška roj. Amorino,

v celoti le v »Malem listu«. Kaj sem hotel odgovoriti v tem pismu glede krivide? Resnico ali ne? Odločil sem se za čisto resnico in povedal, da nosi glede idrijske gimnazije največ krivde gospod dr. Wilfan. Da bi ne mislili, da govorim tja vendar brez premisleka in razuma, sem istočasno predložil takojšnjo ustanovitev nadstrankarskega odbora, ki naj preiše mojo trditev. Dolžnost drja Wilfana je bila, da sprejme nemudoma predlog. Mesto tega me je začel po časnikih zafrkovati. Meni pa ne gre za zafrkovanje, teživec za resnico in zato stavim JAVEN POZIV NA DRJA WILFANA, naj mi da vendar možnost, da iznesem vse pritožbe, ki jih imam proti njemu, pred nepristransko razsodiščem. Čemu se temu, gospod doktor, upirate?

Javno trdim in izjavljam, da je bilo Vaše delovanje v mnogih rečeh skodljivo in kvarno za naše ljudstvo. Ali Vam to ne zadostuje? Stopimo pred sodbo Narodnega sveta!

Seveda je prvi pogoj za trezno in nemoteno sodbo, da so sodniki nad Vami in nad mano, da Vas in mene ni v Narodnem svetu. Jaz povem razsodišču svoje, Vi svoje, potem naj ono stvar preiše in razsodi!

Gospod doktor! Pred vso javnostjo Vam slovesno zagotovim, da se bom razsodišču Narodnega sveta povsem pokoril in sprejel katero koli razsodbo.

To je moj predlog! Ako ga ne sprejmete, Vas bom smatral za moža, ki mu je zadostitev njegovega napuha vse prej negor korist ljudstva.

Ako bi dr. Wilfan odklonil moj predlog, pa veljaj tale poziv na volilce:

«PRIMORSKI ROJAKI!»

V težki urri se obračam do Vas! Obračam se do Vas kot poslanec, ki je žrtvoval vse svoje sile v dobrobit svojega ljudstva in ki mu je pri srcu napredel naroda! Zato je moja dolžnost, da priznam, kar je pri nas dobrega, a tudi da pokažem na to, kar je med nami skrbega.

Ker je po mojem dr. Wilfan s svojimi dejanji in s svojo pasivnostjo narodu delal škodo, ker on osebno ovira ustanovitev Narodnega sveta in ves narod na Primorskem se ni imel moći, da bi drja Wilfana prisilil, da se ukloni višji potrebi, Vas prosim, da mi daste priliko, da iznesem svoje pritožbe pred narodno komisijo.

Presim Vas, primorski volilci, prisiliti drja. Wilfana, da se ukloni in dovoli, da se takoj imenuje narodna komisija, v kateri bodo zastopniki vseh misljenj in vseh stanov.

Ta odbor naj bi kot najvišje razsodišče preštudiral spor, pretesel pritožbe vseh organizacij in naj bi sodil ter razsodil.

Da pa bi se ne vlekel ta predlog v večnost, si usojam predložiti imena nekaterih rojakov, ki naj bi bili člani razsodišča:

Za kmate: Andri. Kante — Velikidol, Ivan Kocjan — Žirje, Franc Humar — Hudajužna. Za učiteljstvo: ravn. Ign. Križman — Gorica, Josip Pahor — Sežana, Leopold Paljk — Lokavec; za župane: Anton Muha — Lokev, Kristjan Bavdž, predsednik Županske zveze — Kanal. Za proste stanove: inženir Ant. Radović — Nabrežina, dr. Vladimir Glaser — Gorica, za obrtnike: Černigoj — Cesta; za trgovce Vek. Jogan — Sežana, Avg. Praprotnik — Lokev; za časnike: gl. urednik »Edinosti« F. Peric in gl. urednik »Straže« dr. Besednjak; za duhovnike: Ivan Rejec — Sv. Križ; za delavce: Kjuder — Trst (dolgoletni odbornik trž. društva »Edinosti«); za odvetnike: dr. Ferluga (kot zaupnik društva »Edinost«) — Trst in dr. St. Brajša — Gorica.

Kajpada se da ta seznam tudi popraviti.

Volilci! S tem sem Vam jasno dokažal, da mi ni za spore, ampak za resnico in mirno poravnavo. V prepričanju, da smatrate vsi do zadnjega pot, ki sem jo začrtal za sporazum, za pravo, pred vsem pa za pošteno, pritakujem Vašega sklepa!

Rim, 18. julija 1923. **SČEK VIRGILIUS.**

Primorskim rojakom!

Poslanec Šček nam je poslal iz Rima sledenčo izjavo, katero priobčujemo, da mu damo možnost samoobrambe proti napadu »Edinosti« od 10. t. m.

Med preobilnim delom, ki ga že tri tedne vrsim v Rimu, sem dobil na mizi v zbornici »Edinost« od 10. julija, v kateri me gospod dr. Jožef Wilfan ostro napada.

Ta napad zahteva od mene, da podam primerno izjavo svojim volilcem v pojasnilo.

Dokazati hočem le dvoje: da sem bil vselej proti časopisnim preprirom in zahvaljevam, da se poravnajo spori doma potom razsodišč. To dvoje hočem dokazati in pustiti vse drugo ob strani.

IZMENJAVA DENARJA

Ko se je imela odločiti usoda našega neizmenjanega denarja, sem vedel takoj, da je položaj zelo resen in težaven. Kajti v Rimu in Belgradu sta se borili za izmenjavo dve struji. Prva je zahtevala, da se izmenja denar zadrugam in zasebnikom in potem šele bankam, druga se je pa borila v prvi vrsti za banke.

Poslednja struja je bila zelo močna in nevarna, ker so stali za njo bogatini, nadzorniki in upravni svetniki bank, ki imajo v politiki veliko besedo. Treba se je bilo pripraviti na težko borbo.

Tako so stale stvari, ko naenkrat zvezmo, da odločitev ne pade ne v Rimu in ne v Belgradu, ampak v Genovi, kjer se je vršila konferenca. Dognali smo tudi, da so poslali bankirji več zagovornikov v Genovo. Kaj je bilo storiti? Za vsakega pamejnega človeka je bil položaj jasen. Tudi zastopnik našega narodnega vodstva mora v Genovo, da brani naše zadruge. Ker je bil dr. Wilfan tedaj naš voditelj in se sam ni spomnil, da je treba odpotovati, smo poslali iz Gorice v Trst posebnega odposlanca, naj ga na to spomni. Odposlanec se je javil pri drju Wilfanu in mu rekel: »Gospod doktor, tudi mi moramo v Genovo. Pojdite v Genovo zagovarjat pravice naših zadrug.«

Dr. Wilfan ni hotel niti poslušati in je odgovoril:

«NE GREM!»

To je bila usodna beseda. Odposlanec pa ni se odjenjal in je PROSIL drja Wilfana: »Če ne greste Vi, dajte komu drugemu pooblastilo, da zastopa on naš zared v Genovi.«

Tudi to vabilo je bilo naravno in samo ob sebi umljivo. Toda dr. Wilfan je kratko in odločno izjavil: »Ne! Ne dam nikomur! Z Bogom!«

NARODNI SVET.

Pozneje se je večkrat dogodilo, da je dr. Wilfan zanemarjal svoje dolžnosti do volilcev in do goriske organizacije. Slučaji so se množili v škodo naše politike. Videl sem zopet, da so spori pred izbruhom.

Kaj sem hotel storiti? Odkrit boj med ljudstvom? Ne! Predlagal sem, da se stvar razčisti in razsodi pred Narodnim svetom, torej v domači hiši. Ker je bil dr. Wilfan obtožen, je jasno, da ni mogel biti sam v razsodišču. Jaz sem za svojo osebo prostovoljno odklonil članstvo Narodnega sveta. Ta moj predlog je bil tako umljiv, jasen in pravičen, da ga je moral vsak trezen človek odbriti. Kaj so pa rekli v Trstu na moj predlog? Enoglasno so izjavili: »Mi hočemo, da naj bo dr. Wilfan nele član, ampak tudi predsednik Narodnega sveta. Če se to ne zgodi, se Narodni svet ne ustanovi.«

Ko sem videl, da so gospodje v Trstu udarjeni s slepoto, sem se obrnil s pisom na drja Wilfana in ga prosil, naj se z ozirom na težki položaj odpove članstvu Narodnega sveta, kakor sem storil prostovoljno jaz. Pismo mi je slo od srca in čakal sem s skrbjo na resilno besedo. Ena beseda bi bila resila vse. Čakal sem tedne in tedne, a zastonj. Na svojo žalost sem med tem zvedel, da je šlo moje pismo v koš.

NOV SLUČAJ.

Nahajamo se zopet v sličnem položaju. V Rimu sem prejel več pisem in vprašanj iz domovine in med drugim so me povpraševali, če je res, da se zatvori slovenska idrijska gimnazija in kdo je kriv, da se to zgodi. Ker ne utegnem na vsako pismo posebe odgovoriti (so dnevi, ko leži pred mano do 70 pisem), sem odgovoril v skupnem pismu, ki je izšlo

Kaj nam z dežele pišejo

Znori in se vrže pod vlak - Slovesen jubilej v Tomaju - Divjak na Brjah.

Klanec. V petek 13. t. m. je Ivan Cergol iz Beke hšt. 7 korakal po železniškem tiru med 9. in 10. uro zvečer, ko je pridržal zadnji vlak iz Kozine proti Trstu. Drugo jutro so našli na proggi med Kozino in Drago truplo nesrečnega, ki ga je bil vlak povozil. Glava je bila na eni strani tira, truplo pa na drugi. Komisija je ugotovila, da je nesrečnež zgubil pravo pamet, preden se je vrgel pod vlak. Ivan Cergol je bil še fant, 23 let star; po smrti očeta in matere je on prevzel kmetijo, ki jo je pridno in dobro vodil. Pet nedorasilih bratov in sester žaluje po nesrečnem Ivanu.

BRJE pri Gorjanskem.

V soboto 30. junija smo imeli pri nas divjaški prizor. Neki domačini, ki ga kr. orožniki vsak čas lahko najdejo, je hodil ta večer od hiše do hiše in grozil s pretekom. Po nekaterih hišah so ljudje iz postelje vstali. Ljudje so jokali od strahu, tako je razbijal. Prosim kr. orožnike, prosim g. sodnika, da napravijo temu divjanju konec, ker vaščani želijo živeti v miru.

IZ TOMAJA.

Zavod šolskih sester v Tomaju bo obhajal v tekočem letu trojen jubilej: meseca avgusta petindvajsetletnico ustanovitve, v septembru petindvajsetletnico dekliske šole in v oktobru petnajstletnico otvoritve gospodinske šole.

Za skupno proslavo tega trojnega jubileja sta se določila dneva 1. in 2. september t. l.

Ker ne bi radi praznovali tega jubileja le z lepimi besedami in samo z zunanjimi svečanostmi, ampak bi našemu ljudstvu tudi radi pokazali, kaj so se mladenke v zavodu praktičnega naučile, smo sklenili prirediti v omenjenih dneh razstavo ročnih del, ki so jih mladenke izvršile v času svojega izobraževanja v zavodu.

Vsled tega so naprošene vse bivše gojenke zavoda, da bi sporočile najkasneje do 1. avgusta, če bi hotele razstaviti svoja v zavodu izvršena ročna dela. Umeje se, da se ne misli na razstavo umetnih ročnih del, ampak se hoče s tem podati dokaz, da je zavod zasledoval vedno le potrebe in koristi domačega, preprostega gospodinjstva.

V poštev prihaja pred vsem različno perilo, kakor: ženske in moške srajce, spodnja krila, nočne jopice, kapice i. t. d. potem razni prti, prtiči, rjuhe, vezepine, pletenice in slično ter vrhnje oblike.

Po končani razstavi se bodo ročna dela vestno vrnila.

Podpisano vodstvo torej prosi vse mladenke, oziroma žene, ki bi se hotele vabilu odzvati, da mu javijo do omenjenega roka: 1. bi li hotele sodelovati pri razstavi, 2. kaj bi hotele razstaviti, 3. koliko kosov vsekoga ročnega dela.

Do 1. avgusta je treba le prijaviti, ročna dela se pa lahko dopošljajo tudi potem do 20. avgusta.

Istočasno se nudi tudi prilika, da bi nekdajanje gojenke priredile skupni sestanek, kjer bi se navdušile za vzvišene cilje, ki jih ima mladenka in žena v domači hiši in človeški družbi. To bi se doseglo z deklamacijami in gojenki, ki bi jih imelo gojenke same. Na sestanek in k sodelovanju z gojenki so vabljene tudi druge zavedne mladenke in žene, ki niso bile naše gojenke. Ako torej katero veseli pri sestanku nastopiti, dobri posebna navodila in pojasnila pri podpisanim vodstvu. Ta sestanek bi bil 2. septembra.

Cenjene čitateljice, ki se mislijo udeležiti osebno te slavnosti, se na-

prošajo, da tudi to javijo zavodu, da se more pravočasno poskrbeti za hrano in prenočišče.

Zavod šolskih sester v Tomaju.

IZ KLANCA.

Izobraževalno in opleševalno društvo »Slavnik« v Klancu je priredilo na dan sv. Petra in Pavla, 29. junija t. l., vrtno veselico ter se tem potom zahvaljuje za sodelovanje bratskim društvom »Zvedi« iz Herpelj, »Vencu« iz Kozine in godbenemu društvu iz Herpelj za dobro zbrane komade med sporedom. Nadalje se zahvaljujemo preplačnikom vstopnine, vsem udeležnikom in udeležnicam prireditve, ter kličemo: Na svidenje drugo leto na dan sv. Petra. — Odbor.

KORTE v Istri.

Tukajšnje »Gospodarsko in konsumno društvo« ima na razpolago nekaj knjig. Kdor bi želel imeti te knjige, jih dobi za majhno ceno. Obrne naj se na naslov: Gospodarsko in konsumno društvo, Portoroške Corte, Istra.



Jaz sem deseti brat,
Vsakdò me ima rad.
Po celem svetu grem.
Novice vse izvem,
In vsakemu kaj povem.

Uni dan s'm se pelu s cugom. Na pravu s'm si fajfu an s'm se denu u kot, de bum zadremu. Mej kuš, ni blo moč. Dva baura sta se menla in s firbecem s'm poslušu. Naša pivška dolina, taku je adn djau, je res čudna anu Idjé, mej duš, so neumni. Se prklati an člouk. Buh zna odkod,

mu vse virvejo an dajo, kar če; domač člouk pej nima vire pr njej. Kadr jeh pej olgufa, pej jočejo anu stočejo. Vidš, u naši vasi je adn odnesu poumo dnarja, anka amerikanskih tolarjev so mu babe dale, pej zdej živi tam na Nimškem proufajn; naši Idje so se obrisali pej pod nusam.

Anka u naši vasi — je djau drugi — je an tašn, k' je uživu in se prudobru imeu v cajti vojske, a zdej nema nankr an tulku, de b'si plaču kar sne. An kej mu čejo? Pej vieš, da pr nas se govor, bi reku, skoro samu talijanski. Uni dan je šla skuži našu vas ana gospa. Po tleh s'jej je vleku židen šjal jen ana pupa je rekla: »Šinjora, gvarda ſi športka ſjal.« Gospa ji je odgovorila slovenski, kej u tej vasi se govor samu talijanski? Nezamirte — je rekla pupa — s'm mislila, de ste taljanka. Drugi bot — taku je djala gospa — recta najprej po slovenske in šele, če ne zastopi, se pove talijanski. Prou je jemela gospa. Kakù frdamsko neumn je naš fulk, k' se štuli jen sili govor po taljansko, kadr ni potrebe.

Da bo živel «Mali list», so nabrali trije Kraševci in dva Goricanca 50 lir. A. B. dala 2 L, skupaj 52 L. Prej 188.50. skupaj 240.50 L. Kdo da še?

Zgodovinska seja rimskega parlamenta.

V nedeljo popoldne se je vršila v rimski zbornici seja, ki je trajala od 3 popoldne do 11 zvečer. Ta dan je slo za volilno reformo. V tri dele lahkom delimo to sejo: v govore o volilni reformi, o Mussolinijevem odgovoru in o glasovanju.

Govori.

Ves teden so se vršili govori proti vladnemu predlogu, ki hoče, da bi pri novih volitvah dobila fašistovska stranka 356 poslancev, vse druge stranke v vsej državi pa le 179 poslancev. Le trije govorniki so branili vlado, vsi drugi so govorili proti vladi. V soboto so bili govori zaključeni in dovoljenje so dobili samo še poslanci Walter, Wilfan, Turati, Cingolani in Lussu, da opišejo svojo resolucijo. Zbornica je bila že utrujena, zato je bil dan Walterja, Wilfana in Turatija nesrečno zbran, ker je zbornica žeela konca debate in pričakovala le izjave predsednika in — glasovanja. Walter je smel, ker je bil zelo kratek, še do konca govoriti v miru, Wilfan pa ni imel te sreče. Le par prvih stavkov je zbornica dobro poslušala, potem pa se je glas zastopnika Slovanov udušil v klepetu 450 poslancev in 1000 gostov v tribunah. Le Giunta in Banelli sta tjavljendan vpila proti Slovencem, a brez vsake zveze. Walter in Wilfan sta povedala v listvu to, da je predlog za volilno reformo kričen, ker ne daje Slovanom in Nemcem pravi proti njej pa 140.

GOSPODARSTVO

Lovci in lovška društva.

Poslanec Šček nam je poslal tole pismo:

«V uradnem listu od 9. julija je objavljen lovski zakon, ki stopi v veljavo 24. julija. Kmetijski minister je že opozoril prefekte, naj v občinah razglasijo novi zakon, zlasti pa da naj opozore na važnejše spremembe. Minister je imenoval komisijo, ki naj sestavi izvršilno naredbo. Ta zakon pa ne bo upeljan v novih pokrajinh. Pač pa misli ministrstvo izdati za Primorsko posebne naredbe.

Kakor je znano, včasih izvršilna naredba v važnih točkah obrne zakon. Jaz sem opozoril člane komisije na želje lovcev v novih pokrajinh, zlasti v zimislju sklepov županske zveze, na katere se je svoječasno sklicevala tudi tržaška posvetovalna komisija. Vendar na bo prav, če bi naša lovška društva ali županska zveza takoj sporočila svoje želje kmetijskemu ministrstvu, ki, kakor rečeno, sedaj izdeluje naredbo. Naslov: Ministero d'Agricoltura, Roma, via XX Settembre, Commissione per il regolamento sulla caccia.»

Opozarjam vsa lovška društva na to pismo.

Za vinski izvoz v Jugoslavijo.

Danes smo dobili poročilo, da se je odzvala med prvimi »Vinarska zadruža« v Bujah v Istri s spomenico, ki je bila odposlana na pristojna mesta. Tej spomenici naj bi sledile še druge. Samo v trdni slogi bomo dosegli uspehe. Naša rimska komisija za trgovinsko pogodbo mora doživeti prepričanje, da je res ves vinogradniški stan složen.

Cene v državi.

Železo in jeklo: »Spada« za kose, štange 2.50 L za kg. »Carbonio« 3.25. Žito (Rovigo): pšenica 88-93 L, rž 73-75, oves 70-74 L kvintal. Živila (Milan): delovni voli 4.60, klavni voli 4.10-4.60. Krma (Forli): majske seno 68-73; medika 56-60. Semena (Forli): detelja 5-6, medika 4-6. Jajca (Cremona): 38-40 L za st. Paradižniki (Forli): 60-70 L za kvintal.

ce, da bi postavili pri volitvah samostojno kandidatno listo. Zadnji govornik Lussu pa je imel največjo smolo: miti ene njegove besede ni bilo slišati.

Mussolinijev govor.

To je bil govor, ki je nadkril vse dosedanje govore predsednika: po vsebini in obliki. Vrednost govora se ne sodi absolutno, ampak po uplivu, ki ga ima na posušalce Mussolini pa je dosegel neverjeten uspeh; tisti poslanci, ki so že vnaprej sklenili glasovati zanj, so se navdušili do pisanosti; poslance ljudske stranke, liberalne stranke in socialistične reformiste pa je govor popolnoma zmehšal: 160 teh poslancev, ki so vsi prej sklenili glasovati proti vladi, je Mussolini z govorom tako omehčal, da so ali glasovali zanj ali pa so se glasovanju odtegnili. Ta dan je pomnil sijajno zmago Mussolinijeva stranke.

Glasovanje.

Za vladni predlog so glasovali fašisti, nacionalisti, demokrati, liberalci, reformisti, Giolittijanci in celo Nittijanci, del ljudovcev. Proti vladni so glasovali socialisti, komunisti, republikanci, Sardinci, Slovenci in Nemci. Z veseljem povdarjam, da so topot Slovani in Nemci prvič složno glasovali in da so sploh bili vsi (pet naših, pet Nemcev) v zbornici. Za vlado je glasovalo 303 poslancev, Za vlado je glasovalo 303 poslancev.

Pismo iz Rima

nam je pravkar poslal gospod poslanec Šček o gospodarskih in nekaterih drugih zadevah. Na koncu pravi, naj Južni zeleničarji, ki so jim 15. t. m. vzeli legitimacijo, takoj v več skupinah uložijo prosnjo, da se jim legitimacija vrnejo z ozirom na že pridobljeno pravico pod bivšo vlado in z ozirom na to, da so reveži mizerno plačani in da bodo itak, zlasti upokojenci, malo več zivelji. Prošnja naj se poslje na naslov: Eccellenza Edoardo Torre, alto Commissario Ferrovie dello Stato, Palazzo Patrizi, Roma.

Žganjekuha. Od vseporod dobivamo vprašanje, naj priobčimo zakon o žganjekuhi. Obenem tirajo odgovor, kaj bo s čepljami. Na oboje odgovorimo danes osem dni v gospodarskem pregledu.

Po čem je lira?

Dne 18. julija si dal ali dobil:
za 100 dinarjev — 25.— l.
za 100 avstr. kron — 3-3 st.
za 100 mark — 1.— stot.
za 100 š. kron — 70.— l.
za 100 sv. frankov — 407.— l.
za 100 fr. frankov 136.50 l.
za 1 dolar — 28.25 l.
za 1 funt — 107.— l.

NAŠA POŠTA.

Deseti brat, ki je poslal svoje pismo na nekega zasebnika v Trst, naj nam sporoči svoj naslov.

Brje: Prejeli smo Vaš dopis z dežele, ali brez dopisnikovega podpisa in potrebnih pojasnil o dogodku in osebi. Ravno tako smo prejeli dopis iz Hrušice brez takih neobhodno potrebnih podatkov. Dokler teh podatkov ne dobimo, ne moremo objaviti dopisov.

Danes smo prejeli zanimiv članek o kmetijski zadruži v Trstu, ki pride prihodnji na vrsto. — Podlistkarica je ne-nadoma obolela; prineseno pa drugi večji del novosti.

Koliko stane Društvo narodov?

Po vojni se je v zmisiu versajske pogodbe (člen 332) ustanovilo »Društvo narodov« ali »Zveza držav.« Čemu? »Društvo narodov« naj bi ščitilo narodne in verske manjšine pred preganjanji, nasilji, varovalo naj bi jezikovne pravice manjšin. Nadalje naj bi to društvo skrbelo za varstvo žen in otrok, naj bi polagoma skrčilo oboroženje držav, skrbelo za povratek vojnih ujetnikov in sploh preiskovalo morebitne krivične razmere v odkazanem delokrogu. Nameni so torej tako človeku — in boljubni.

Kaj se je doseglo, je znamo. Slovenski narod ne more ravno trditi, da je našel v »Društvu narodov« svojega zaščitnika. Večina držav je pristopila k zvezi, le Amerika ni hotela, Nemčije pa ne pustijo bližu.

Koliko prispevajo države?

Za vzdrževanje »Društva narodov« in uradnikov morajo včlanjene države prispevati določeno letnino, ki je za večje države višja kakor za male. Za leto 1923. je prejela Angleška vabilo, naj takoj vplača 2 milijona 600.000 zlatih frankov. Italija mora plačati 1 milijon 650.000 zlatih frankov, Jugoslavija 70.000 zlatih frankov; male državice (Avstrija, Luksemburg, Albanija in 8 drugih) morajo plačati po 27.000 frankov. Druge države plačajo po velikosti.

Kam gre denar?

Mnogi listi, prevzaprav skoro vsi listi namenoma zakrivajo, kam gre denar. Nekateri delajo to iz svoje volje, drugi na migljaj od zgoraj. »Mali list« pa hoče tudi v tem oziru natočiti čitaljem istega vina. Pokrov proč!

»Društvo« narodov vzdržuje tri urade: glavno tajništvo društva samega, mednarodni delovni urad in sodni dvor v Hagu. Za vzdrževanje teh treh uradov izdajajo letno 92 milijonov lir. Pa ni res, kar ste čitali te dni v nekem listu, da ima zveza toliko in toliko uradnikov in da je vse draga. Mi ne bomo tu govorili, ampak dokazali. Ravnatelj društva ima letno plačo 700.000 lir, meščeno 58.333 lir! Prvi tajnik ima mesečnih 28.000 lir, drugi tajnik 26.000; Tipkarji imajo plačo 3300 lir na mesec!

Društvo ima knjižnico, v kateri je uslužbenih 20 uradnikov in slug. Knjižničar ima mesečno plačo 8000 lir.

Drugi stroški.

Nič manj ne požre delovni urad. Ravnatelj dobiva mesečno 40.000 lir, podravnatelj 25.000 lir. Ne pišimo dalje! Človeka prijemlje kar strah in groza, če pomisli, koliko ljudi strada po krivici, koliko je vdov, sirot, invalidov, ki zaman prosijo podpore. In kakšne borne podpore!

Kdo pa plačuje?

Ljudstvo pri davkih: trgovci, učitelji, kmetje, duhovniki, uradniki, delavci, invalidi. Ti morajo tako mastno vzdrževati »Društvo narodov.«

Zakaj vse to?

Močne države hočejo po sili vzdrževati te urade, da so pred svetom zavarovane. To je prava krinka, za katero se lahko marsikaj skriva. Ali so ljudstva o tem kaj poučena? Ne! Zakaj ne? Ker molčijo vsi tisti, ki imajo interes pri tem. Ali tudi časopisje? Tudi! »Mali list« tem ne bo sledil. Rajši umre in izgine, ko da bi se dal podkupiti, da bi molčal.

Darovi.

Izobraževalno in olepševalno društvo »Slavnik« v Klancu je od piclega dobička svoje veselice na dan sv. Petra odmerilo sicer majhen, a od srca dan dar Lir 30. — Šolskemu društvu.



Urejuje Domen.
Št. 30. VIZITKA (D.)

DANILO ŠTUBERAJ

Kje na Goriskem je rojstni kraj tega moža?

Št. 31. VIZITKA. (dr. Čiv.)

BANDELJ ELIZA R.

V vizitki je skrit pregovor.
Nagrada za obe vizitki 5 lir.

Cene oglasov: za en centimeter višine v eni koloni štiri lire. Popusti: pri 5 kratni objavi 5 od sto, pri 10 kratni 10 od sto, pri 26 kratni 20 od sto, pri 52 kratni 30 od sto popusta. Tisk. S. Spazzal v Trstu.

MALI OGLASI
stanejo 20 stot. za besedo. Pri 5 kratni 10%, pri 26 kratni 15%, pri 52 kratni objavi 20% popusta.

Krone in goldinarje plačujem vedno dve stotinki dražje nego drugi kupci. Kupujem tudi zlato, srebro in platini. — Trst, Via Ponderes 6, I.

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in izvoz na vse kraje. Po ugodnih cenah. Tvrda Gastone Dolinar Trst - via Ugo Polonio 5.

DIDAKTIČNA ŠOLA (ulica Gatteri 10. I. vogal Acquedotto). Vzgojevalna, resna, moralna metoda. Pospešen pouk malih skupin: za 2-4 učence. Pripavica za izpite, maturo na tehnični soli, gimnaziji, meščanskih italijanskih šolah i. t. d. Pouk v jezikih, računstvu, knjigovodstvu, slikanju, risanju. Pomoč pri predelanju šolskih predmetov. Veronauk. Imena učiteljev jamčijo za uspeh. Nizka učnina.

ZALOGA DOMAČIH VIN: pristen vi-pavec, istrski refošk in kraški teran. Na debelo in za družine via Cunicoli 8, na drobno v gostilni via Giuliani 32. Cenjenemu občinstvu se priporoča Franc Strancar.

RAZPRODAJA VINA: Ivan Kobal - Vrhpolje - Vipava ima več hi izbornega vina na prodaj. Cene po izberi in dogovoru.

Zdravnik
Dr. Fr. Jakončič
Gorica

Via Carducci (Gosposka ul.) 6-I.
sprejema od 9-11 in od 3-4

Največja Zaloga Pohištva na Goriskem
Anton Breščak

Gorica, Via Carducci 14. - Via C. Favetti 3.

SOLIDNA KOMPLETNATA SPALNA SOBA ZA LIR 1000

V zalogi ima v veliki izberi železne postelje z žimnicami vred po zelo nizki ceni — Prvovrstno blago

BLAZINE (volne, žimnate in iz morske trave) od L. 60 dalje.

Slovečna tvrdka — poštene cene.

CENE BREZ KONKURENCE.

Uvozna in izvozna tvrdka Debiasio & Domenis

Skladišča: TRST, V. Coroneo 13, tel. I2-34
prosta luka št. 4, pritličje

opozarja na novodošle velike partije steklenine, porcelana, emailirane kuhinjske posode, najrazličnejše šipe v originalnih zabožih in opletene češke steklenice

po najnižjih konkurenčnih cenah.
Vse blago je češkega izvora.

Knjigarna in papirnica

J. ŠTOKA - TRST

Via Milano 37

se priporoča sl. občinstvu v mestu in nj. deželi, župnim, občinskim in šolskim uradom, pisarnam, obrtnikom, trgovcem in zasebnikom.

Lastnaknjigoveznica.

Založba Vedeža, Kleinmeyerjevital.-slov. slovnice, slov.-italijanskega in ital.-slovenškega slovarja. — Ima v zalogi vse najnovje slov. knjige.

ADRIA-ČEVLJE

Izdelek Čevljarske zadruge v Mirnu



dobiš v prodajalnah:

Trst, Via dei Rettori I
Gorica, Corso Verdi 32

Trdni, elegantni čevlji, znani po vseh jadranskih deželah.

Dr. A. Grusovin

v Gorici: Piazza Vittoria
(Travnik) v hiši Paternelli 21

Specijalist za kožne in spolne bolezni ter negovanje kože, perfekcijoniran na dunajskih klinikah.

Sprejema od 9-12 in od 3-7 pop.

IVAN MICHEUCICH

Trst via S. Francesco 10.

kupuje staro železo, lito železo, medenino, baker in druge kovine, stare nerabljive stroje in kotle in vse plaže po višjih cenah kot vsak drugi gospis.

Zobozdravniški ambulatorij

via Genova št. 13, prvo nad.

TRST

Od 9-1, od 3-7
Govori se slovensko.

Octova kislina	Žveplo
Laneno olje	Modra galica
Jedka voda	Železna galica
Sušilec	Smrek
Povlaka in email	Steklati papir
Oljnate barve	Špaga
Barve v prahu	Ovojni papir
Štuk	Papirnate vrečice
Čopiči	Metle in krtače
Mazilo za vozove	Konopljica
Kristalizirana soda	Proso
Lug	Oves
Milo	Kava
Navadna milnica	Popar
Sveče	Cimet
Petrolej	Piment
Nočne lučice	Paradižnikova kons.
Skrob	Neapeljske testenine
Mizarški lim	Mineralna voda
Ultramarin	„Corticella“
Naftalina	itd. itd.

ANTON GAMBL - TRST, Via Coroneo 1a

Dr. L. Borovička

Trst - via Genova 13, I.

Ordinira za kožne in spolne bolezni

od 10-12 in od 3-6

Kmetovalci pozor!

Sovražnik je neprehomoma pripravljen, da Vam uniči imetje. Ta sovražnik je **ogenj**. Kako se rešite grozovitih posledic tega sovražnika? Edinole na ta način, da se zavaruje pri družbi

„UNION“

ki je največja in najstarejša zavarovalna družba, ustanovljena v Parizu leta 1828 z jamstvom, ki znaša nad **150 milijonov frankov**. Za informacije obrnite se na glavno zastopstvo v Trstu, via Valdirivo 32 ali na agente po deželi. Se sprejmejo agenti v še odprtih občinah.

Kmetovalska gospodarska zadruža v Dobravljah

priporoča svojim prejšnjim in sedanjim cenj. odjemalcem, gostilničarjem in zasebnikom pristna vina svojih članov. — Prodaja od 56 l naprej po zmernih vsakdanjih cenah.

Kdor enkrat pri nas kupi, ostane naš stalni odjemalec.



MILO FENDERL

je najboljše

Tovarna v Trstu, via Ghirlandaio št. 1

Tel. 430